Outlook

Rootsi Mâlma tuumarajatiste asukohaplaani piiriülene keskkonnamõju strateegiline hindamine

Saatja Natalja Šubina - TA <natalja.subina@terviseamet.ee>
Kuupäev N, 26.11.2026 11:40
Adressaat Kliimaministeerium info - KLIM <info@kliimaministeerium.ee>
Koopia Ülle Luiks - KLIM <ulle.luiks@kliimaministeerium.ee>

Teie: 16.11.2026 nr 6-3/26/4329-2

Meie: 26.11.2026 nr 9.3-4/26/8842-2

Tere

Teavitasite Terviseametit, et Rootsi on piiriülese keskkonnamõju hindamise konventsiooni (Espoo konventsiooni) keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) protokolli alusel teavitanud Eestit Mâlma piirkonda kavandatava tuumarajatise asukohaplaanist. Kavandatav rajatis asub Rootsis Östergötlandi maakonnas Valdemarsviki vallas, umbes 11 km samanimelisest linnast kagus, Valdemarsvikeni rannikualal.

Kaalumisel on kaks alternatiivset planeeringuala – põhja- ja lõunapoolne ala. Ettevõtte Refirm Mâlma AB taotluse kohaselt kavandatakse planeeringualale nelja kuni kuue tuumareaktori rajamist. Reaktorites kasutatakse kerget vett nii tuumareaktsiooni reguleerimiseks kui ka reaktori jahutamiseks. Kavandatavad reaktorid võivad olla keevveereaktori (BWR) või surveveereaktori (PWR) tüüpi. planeeringuala suuruseks kavandatakse 50–70 hektarit. Lõunapoolse planeeringuala puhul nähakse ette ka sadamarajatise võimalus.

Esitatud dokumentides käsitletakse tuumarajatise mõju inimeste tervisele ja elukeskkonnale. Muu hulgas antakse ülevaade mürast ja vibratsioonist, õhukvaliteedist, transpordist tulenevast mürast ja heitmetest ning radioaktiivsete ainete heitkogustest rajatise tavapärase käitamise ajal. Lisaks käsitletakse võimalike õnnetuste ja radioaktiivsete ainete lekete tagajärgi, kiirgusohutust, hädaolukordadeks valmisolekut ning kavandatud kaitsemeetmete piisavust. Lõunapoolse planeeringuala puhul pööratakse tähelepanu ka sadama ja meretranspordiga seotud riskidele.

Tegemist on strateegilise keskkonnamõju hindamisega asukohaplaani koostamise etapis. Hindamine põhineb olemasolevatel andmetel, kuna müra- ja õhukvaliteedi uuringuid ei ole veel läbi viidud. Dokumendis on märgitud, et järgnevates planeerimis- ja loamenetlustes tehakse täiendavaid uuringuid ja analüüse, sealhulgas hinnatakse radioloogilisi tagajärgi nii rajatise tavapärase käitamise kui ka võimalike õnnetuste korral. Rajatise lõplik asukoht, ulatus ja tehniline lahendus ei ole veel kindlaks määratud.

Esitatud dokumentides ei ole piiriülest mõju veel põhjalikult uuritud ning piiriülese konsultatsiooni vajadus selgub edasistes menetlusetappides. Võimalike raskete tuumaõnnetuste korral ei saa täielikult välistada radioaktiivsete ainete levikust tulenevat mõju Eestile. Seetõttu tuleb järgnevates planeerimis- ja loamenetlustes põhjalikult käsitleda suurõnnetuste radioloogilisi tagajärgi ning nendega kaasnevaid riske Eesti elanikkonna tervisele ja terviseohutusele.

Eeltoodust tulenevalt ning lähtudes kiirgusseadusest tulenevast pädevusest ei pea Terviseamet vajalikuks osaleda Rootsi asukohaplaani piiriüleses KSH menetluses. Samas peab amet oluliseks, et eeltoodud küsimusi käsitletaks põhjalikult järgmistes menetlusetappides.

Lugupidamisega

Natalja Šubina
nõunik
Keskkonnatervise osakond
+372 5279826
natalja.subina@terviseamet.ee

Terviseamet
+372 794 3500
info@terviseamet.ee
www.terviseamet.ee
Paldiski mnt 81, 10614 Tallinn

Käesolev kiri on mõeldud ainult kirja adressaatidele. Kui olete saanud kirja ekslikult, palun teavitage koheselt selle saatjat ning kustutage saadud kiri koos kõikide lisadega. NB! Juurdepääsupiirangu märkega dokumentide avaldamine kõrvalistele isikutele on keelatud.